

RECENZE: ŠARLATÁN - 80%

17. 8. 20202, FFFilm – autor: František Fuka

Jan Mikolášek (1889 - 1973) byl český bylinkář a léčitel, který ve 30. - 50. letech získal značnou popularitu díky svým až zázračným úspěchům. Dokázal totiž určit přesnou diagnózu a správnou léčbu jen na základě letného nahlédnutí do vzorku moči (aniž by pacienta vůbec potkal)! Mikolášek léčil slavné osobnosti, politické prominenty (nacisty i komunisty) a nakonec se mu jeho věhlas stal osudným a komunisti si na něj došlápli ve vykonstruovaném politickém procesu.

To je, pokud se mi podařilo zjistit, objektivní pravda, kterou se inspiroval nový film Agnieszky Hollandové *Šarlatán*. Mikoláška v něm hraje Ivan Trojan (který mu není ani vzdáleně podobný) a jeho syn Josef (v mnoha flashbackových scénách).

Film nám představuje Mikoláška jako značně vyšinutého člověka, který s největší pravděpodobností má nadpřirozené schopnosti (možná od Boha, možná od přírody), až nelidsky prahne po léčení nemocných mas a politiku cíleně zcela ignoruje – dokud ho politika nedostihne. Ve filmu se docela odvážným způsobem prolíná křesťanství (Mikolášek má zvláště intenzivní vztah k Ježíšovi) a homosexualita (intimní vztah Mikoláška s jeho slovenským asistentem). A moč a uniformy. Vlastně, jako jediný další český film, ve kterém se sešlo dohromady tolik uniforem, moči a homosexuality, mě napadá *Daddy's Iron Rule: Firm Hand, Hard Cocks*.

Oba Trojaní jsou v hlavních rolích skvělí a působí vlastně velmi bizarně, že tentýž herec předváděl před pár měsíci v jiném filmu (*Bourák*) toto. Film rozhodně nebyl laciný, ale je natočen spíše komorně, s minimalistickou kamerou a hudbou a bez nějakých šílených audiovizuálních nápadů. Působí jako velmi kvalitní televizní film a nemyslím to hanlivě.

Totíž, i když má *Šarlatán* polskou režisérku, jde bezesporu především o český film (v koprodukcii s několika jinými zeměmi) a od většiny českých filmů se zásadně odlišuje: Má fungující dramatickou stavbu, dějí se v něm věci, které mají svůj důvod, postavy procházejí nějakým vývojem a mají svou motivaci... Prostě aspekty, které automaticky od filmů očekávám, ale v českých filmech se velmi často vůbec nevyskytují.

Za největší slabinu *Šarlatána* pokládám scénář (Marek Epstein). Nejdříve jsem se domníval, že některá dramaticky slabší místa byla nezbytná, protože "tak to prostě ve skutečnosti bylo" a Epstein nechtěl příliš měnit historickou realitu. Ale později jsem se dozvěděl, že ve skutečnosti spousta z toho byla **úplně** jinak (např. soudní přelíčení bylo kvůli něčemu jinému, gay asistent vůbec neexistoval...?), čímž scénář v mých očích značně klesl. Když už se Epstein nemusel držet historických skutečností, mohl se jich zajisté nedržet takovým způsobem, aby napsal něco kvalitnějšího.

I přesto je ale *Šarlatán* slušným filmem, plně srovnatelným s kvalitní evropskou produkcí. Což z něj činí v naší zemi smutnou výjimku.

P.S: Jestli měl Mikolášek nadpřirozené schopnosti, nebo to všechno byla jen zvláštní náhoda, tím se film vůbec nezabývá a je to tak dobře.

Zdroj: <https://www.fffilm.name/2020/08/recenze-sarlatan-80.html>